

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

II. Refutatur error Stancari de Mediatore.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

Hoc tamen loco de omnibus modis potest intelligi quæstio nostra, qua inuestigamus, secundum quam naturam Christo conueniat Mediatoris officium.

EST AUTEM sententia communis Catholicorum, ipsum quidem Mediatorem, siue (vt Theologi loquuntur) principium, quod operabatur opera Mediatoris, non fuisse Deum solum, vel hominem solum, sed vtrumq; simul, hoc est, Verbum incarnatum, siue Deum humanatum. Principium tamen, quo illa opera à Mediatore fiebant, fuisse naturam humanam, non diuinam. Tametsi enim Deus incarnatus erat, qui orabat, patiebatur, obediebat, satisfaciebat: tamen hæc omnia faciebat secundum formam serui, nō secundum formam Dei. Atque hæc est sententia Magistri in 3. d. 19. prope finem, sancti Bonauenturæ ibidem, art. 2. quæst. vult. & ceterorum Theologorum in eadem distinctione, necnon sancti Thomæ 3. p. q. 26. art. 2.

Repugnant huic sententiæ hoc tempore duo contrarij inter se errores, quorum vnus ad Nestorianismum, alter ad Eutylianismum deflectit. Vtrumque paucis, Deo iuuante, refellemus.

CAPVT II.

Refutatur error Stancari de Mediatore.

ERRORE prior est Francisci STANCARI, qui ita soli homini Christo tribuit officium Mediatoris, vt non videatur suppositū diuinum requirere vllō modo, nec saltem vt principium quod illius operis. Videtur quidem Franciscus Stancarus in multis locis rectè sentire. in libro enim de Trinitate & Mediatore contra Tigurinos; & in alio libro eiusdem argumenti contra Caluinum; & in examine Pinczouianorū; & in libro alio de officio Mediatoris; & in alio libello de particula TANTVM, sepius repetit, Christi personam constare ex duabus naturis, diuina & humana; & in libro contra Tigurinos circa finem, profiteretur se sequi doctrinam Magistri sententiarum, & Scholasticorū: ac de Magistro ita honorificè loquitur, vt eum omnibus sectariis anteponat: *Plus valet, inquit, vnus Petrus Lombardus, quàm centum Lutheri, ducenti Melanchthones, trecenti*

trecenti Bullingeri, quadringenti Petri Martyres, & quingenti Caluini, qui omnes, si in uno mortario contunderentur, non exprimeretur una sacra vera Theologia. Tamen verba etiam suspecta, & malè sonantia leguntur in libris eius.

Nam in libro de Trinitate & Mediatore, in refutatione prioris epistolæ Tigurinorum, dicit, dignitatē precum Christi non fuisse à solo Filio, sed à tota Trinitate ita ordinante & acceptante. Vbi videtur satis apertè non tribuere infinitam dignitatem operibus Christi ex dignitate suppositi, sed ex acceptatione diuina. Quod certè non faceret, si existimaret opera Mediatoris, non esse opera suppositi humani, sed diuini. Et in eodem libro, in confutatione secundæ epistolæ, In abstracto dicit, in Christo humanam naturam esse mediatricem, conciliatricem, pacificatricem. Vbi videtur totum opus ipsi naturæ tribuere, quasi illa per se existat, & per se agat, præsertim cum in eodem libro antea dixerit, vnū opus Mediatoris, personæ tribui non posse.

Et in libro de officio Mediatoris & Pontificis, sic ait: *Sacerdos & sacrificium est homo Christus, non Deus Christus, hoc est, Christus secundum hominem, non secundum Deum.* Quæ verba possent trahi in bonum sensum, tamen simpliciter non bene sonant; & præsertim, quia paulò post explicans, dicit, in Christo homine tria esse, Spiritum, Animam, & Corpus. Et ratione Spiritus, Christum esse Sacerdotem; ratione animæ, & corporis esse victimam. vbi nullam facit vnquam mentionem suppositi diuini operantis. Denique in examine Pinczouianorum: *Vox, inquit MEDIATOR, primò capitur pro humanitate Christi exequente officium Mediatoris. Secundò verò, capitur pro persona ipsius Christi, qui est Deus & homo.*

His accedit, quod Fridericus STAPHYLVS in libro de successione & concordia discipulorum Lutheri, & Gulielmus LINDANVS in 2. Dialogo Dubitantij, affirmant Stancarianos docere, Christum esse iustificatorem solùm secundum humanitatem, quia videlicet existimant, nos formaliter iustificari per Christi iustitiam, seu obedientiam nobis impuratam, Christi autem obedientiam & iustitiam esse opus solius humanitatis.

Denique PETRVS CANISIYS præfatione libri primi de

corruptelis verbi Dei, scribit, Stancarianos interrogatos, cur in Christo existiment vnitas duas naturas, respondere solitos, vt natura humana diuina virtute sustentata, pati posset omnia, quæ patienda erant.

Hæc sententia siue Stancari sit, siue non sit, (nec enim affirmare audeo, de quo non sum omnino certus) apertissime defleat ad Nestorianismum. Voce enim faterur vnā personam in Christo, re autem ipsa ponit duas, & euacuat planè mysterium redemptionis. Nam si sola natura humana egit opera illa satisfactoria, ergo natura humana per se existeret, & proinde suppositum erat à diuino supposito distinctum; agere enim suppositorum est. Duo igitur in Christo supposita erant, quæ est ipsissima hæresis Nestorij.

Præterea repugnat hæc sententia Scripturæ & Patribus. nam opus Mediatoris præcipuum fuit passio Christi. Hæc autem ipsi Deo & Domino tribuitur in Scripturis, atque ideo necesse est illi conuenire, saltem ratione suppositi. An non enim, Act. 20. dicitur Deus *sanguine suo Ecclesiam acquisuisse*? Et 1. Cor. 2. nonne dicitur *Dominus gloria crucifixus*? Et ad Philip. 2. nonne dicitur ille; *Qui in forma Dei erat æqualis Patri, humiliatus esse, & obediens factus usque ad mortem, mortem autem crucis*?

Præterea Patres, Ambrosius, Chrysostomus, Theodoretus, Theophylactus, Occumenius, & alij in 2. caput primæ ad Timoth. Item HILARIUS lib. 9. de Trinit. non procul ab initio. Epiphanius in Ancorato, ante mediū. Cyrillus lib. 12. thesauri, cap. 10. & lib. 1. de Trinit. ante medium. Augustinus lib. 9. ciuit. Dei, cap. 17. & Fulgentius lib. de fide ad Petrum, cap. 2. dicunt, Christum ideo vocari à Paulo vnicum Mediatorem, quia ille solus est verè medius inter Deum & hominem, cum vtriusq; naturam habeat. Vbi Patres volunt ostendere, non potuisse Christum esse efficacem Mediatorem, nisi esset diuina persona, quæ officium Mediatoris exerceret. Non autem poterat esse diuina persona, nisi haberet diuinam naturam, propterea illi dicunt, vnicum & verum Mediatorem Deum & hominem esse debuisse.

Præter hæc loca sunt alia quædam clarissima. BASILIUS in illud Psal. 48. *Frater non redimit, redimet homo? Si homo inquit, nos redimere non potest, qui nos redemit, non est homo.* Ne

mo. Ne igitur propterea quod in similitudine carnis peccati ad nos accessit, hominem solum putes Dominum nostrum, &c. NAZIANZENSIS orat. 2 de Paschate, circa finem: Indigebamus, inquit, & Deus carnem assumeret, & mortem subiret, & uiueremus.

CYRILLVS lib. de recta fide, ad Reginas: Ex confesso, inquit, salutaris est mors Christi, sed si non esset Deus, quomodo ipse & solus sufficeret ad hoc & esset precium? Sed sufficit solus pro omnibus mortuus, quia super omnes est.

AUGUSTINVS homil. de ouibus, cap. 12. Non Mediator homo, inquit, prater Deitatem, non Mediator Deus prater humanitatem. Ecce Mediator. Diuinitas sine humanitate non est mediatrix, sed inter Diuinitatem solam, & humanitatem solam, mediatrix est humana Diuinitas, & diuina humanitas Christi. Vbi Augustinus improprie quidem loquitur, dum utitur nomine abstracto pro concreto, tamen exprimit apertissime quod volumus, nimirum non esse purum hominem, illum qui officium Mediatoris exercuit. Et in Enchirid. cap. 108. Nam neque, inquit, per ipsum liberaremur vnum Mediatorem Dei & hominum, hominem Christum Iesum, nisi esset & Deus. LEO serm. I. de natal. Domini: Nisi esset, inquit, verus Deus, non afferret remedium, nisi esset verus homo, non praberet exemplum.

Accedit vltimò, quòd si humana persona pro nobis satisfecit, non ex rigore iustitiæ satisfecit, ac propterea non fuit necessaria incarnatio. Nec rationes Stancari probant aliquid contra nos, sed solum contra Calvinistas. Præcipua eius ratio est, quia in epistola Agathonis, quæ lecta est in VI. Synodo, act. 4. negatur opus personale, & asseritur opus naturale in Christo, id est, tribuuntur opera Christi naturis, non personæ. Sed facilis est solutio. NAM non vult Agatho negare, opera Christi esse opera personæ, & vnius atque eiusdem personæ; sed vult dicere, non esse in Christo vnum tantum opus, iuxta vnam personam operantis, sed esse duo opera iuxta duas naturas, per quas persona vna operatur. Opera enim multiplicantur ad multiplicationem principij formalis. Sicut etiam in Trinitate tres sunt, qui operantur, & tamen vnum est eorum opus, quia vnū est principium formale, videlicet vna natura.